

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 03.12.2020

Tulay

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ

HDP Adana Milletvekili

1992 yılında Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Engelliler Günü olarak ilan edilen 3 Aralık tarihinden bu yana engelliler ve engellilik açısından maalesef somut bir ilerlemeden bahsetmek mümkün değildir. Engelli hakları en temel insan hakları, talepleri ise en temel toplumsal taleplerdir. Ancak Türkiye'de engellilerin hak temelli, almaları gereken temel kamu hizmetlerinin dahi erişilebilir olmadığını görmekteyiz. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ni de imzalayan Türkiye bunun gerekliliklerini yerine getirmemektedir. Türkiye'de engelli yurttaşlarla ilgili net bilgilerin yer aldığı dataların olmayışı nedeni ile devletin hangi koşullarda kimlere nasıl/ne gibi tedbirler alacağı da bilinmemektedir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunun 53. Maddesine göre bu sayının %3 oranında memur statüsünde Engelli personel istihdam edilmesi gerekmektedir. Hem 4857 Sayılı İş Kanunu hem de 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre Engellilere kullandırılması gereken memur ve işçi kadroları maalesef doldurulmamaktadır. Sadece kamuda açık bulunan engelli istihdam kotası açığı yaklaşık 8 bin kişidir.

Pandemi sürecinde ise engelliler hiçbir kolaylık sağlanmadan ikinci bir izolasyona tabi bırakılmıştır. Pandemi karşısında büyük risk altında olan engellilerin; zaten engellenmiş olan ulaşım, istihdam, eğitim ve sağlık hakları neredeyse imkansız hale gelmiştir. Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 12'sini oluşturan engelli bireyler; sağlık hakkına ulaşmakta güçlük çekmekte, çok sayıda ihtiyaç sahibi birey fizik tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinden mahrum kalmaktadır. Engelliler için yaşamsal öneme sahip ilaç ve medikal malzemelerindeki fiyat farkları ve erişim zorluğu, engelli bireylere bakmakla yükümlü bireylerin çalışma koşulları bilinmesine rağmen, buna çözüm getirilmemiştir.

37690

Bu bağlamda;

1. Yasalarca yükümlü olunan engelli istihdam kotası neden uygulanmamaktadır? Bu tarafınızca denetlenmekte midir?
2. Aşı ve testlerin tüm engellilere ücretsiz bir şekilde eriştirilmesi sağlanacak mıdır?
3. Mevcut bütçede yüzde 1,6'lık pay, toplam nüfus içerisindeki engellilerin yüzde 10-15 bandıyla uyumlu ve adil değildir. Engelliler için adil bir bütçe için çalışmanız var mıdır?
4. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin yükümlülükleri neden yerine getirilmemektedir?
5. Engelli yurttaşlarla ilgili Bakanlığınızın sağlıklı bir veri çalışması olacak mıdır?
6. Engelli bireylerin sağlık hakkına ulaşmasını sağlayacak ve kolaylaştıracak politikalar hayata geçirilecek midir?
7. Ağır engellilerin bakım yükünün sosyal güvenceye alınması ve çoklu engeli olan kişi ve ailelerine kapsamlı bir destek sunulması için Bakanlığınızın çalışmaları var mıdır?
8. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) neden bazı engel gruplarına erişilebilir bir şekilde düzenlenmemiştir? Uzaktan eğitimin engelli öğrencileri kapsayacak şekilde yapılandırılması sağlanacak mıdır?
9. Kapalı kurumlarda kalan dezavantajlı kesimlerin durumuna ilişkin kamuoyuna sağlıklı bilgi neden aktarılmamaktadır?
10. Engelli bireyler için tüm kamu binalarının erişilebilir olması, yol ve kaldırımların, toplu taşıma araçlarının, park ve bahçelerin engelli erişilebilirliği ile uyumu sağlanacak mıdır?